

Abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptes.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII éme ANNÉE

1 Décembre 1927, No 241

آبونمان : سنه لکي [24] نسخه

تورکيا ايچون 2 بيجي، خارج ايچون

3 بيجي، اعلا کاغذليسي 5 ليرادر.

اداره خانه سي :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوي »

تلفون : استانبول ۸۶۵

يکرمي اوچنجي سنه

نومرو ۱۰۲۴-۱ کانون اول ۹۲۷

اجتهاد

علمي، ادبي، اقتصادي، صناعي، صهي مجمره

مصامه

قاديغه كوزلاک و ظرافت

فكر ننده. فقط بو آيريلق دها او قدر بيكي كه بونك شمديدن عرق اوزرينه تاثير اجرا ايده بيلمش اولماسي بكا مشكوك كورونيور. بوني آنجق كله جك نسلار تقدير ايده بيله. جكدر. يالكز بونازك مسئله ده اصل علاقه دار طرفك رأيي اهمال ايدلمش. عجبيا تورك قادينك بو خصوصده بي طرف اولاماياجني فكر يمي بوكا سبب اولمشدي ؟ هر حالده كنسدي حقنده ويره جيكي حكمي اونك آغزندن ديكله مك بكا دها جاذب كوروندي. تحصيل و تربيه فضيلتكارانه سني بيلديكم منور و كزيده بر خانم مراجعت ايندم و بو بونده كي مطالعه ليني صوردم. ايشته خلاصه ايده بيلديكم فاده لري بومصاحبه يي وجوده كتيردي :

« اولاً تورك قادينك كوزلاكي مشهور عالم اولديغي بيلمه يورم. واقعا آوروپاده بر تورك قدر قوتلي ديرلر. فقط تورك كي كوزل دينلديكني ايشتمدم. عبدالحق حامد بك بيله بو كوزلاک حقنده سكوت ايدييورلر. ذاتاً استاد ايچون كوزلاكدنه انكلز قادينلرينه هم عيار اولاجق باشقاملت قادين يوقدر. حتى (قینتن) نه لوندره يي كوزلر ديارى ديه توصيف ايتمه لري بوني تأييد ايتزمي ؟

اسپانيوللره عرب قانك قاريشماسي ناصل قادين جنسني اصلاح ايتمش ايسه بزم قانمزه قاريشان چركس قانك ده اويله تاثير كوسترمش اولمسي طبعيدير. فقط بزم ايچمزه كيرن يالكز چركس قانميدر؟ آرنالوده، بوشناق،

آنكك مراقى مملكت مزمزه سرايت ايندي وكوندن كونه ده توسع ايتمكده. صوك زمانلرده غزته لر اهميتلي اهميتسز شيلر حقنده قارئلرک رأيلريني طوپلامايه، ستو. نلريني كونلرجه بو بختلرله دولدورمايه باشلادي. كچنده تحرير نفوسدن اول بونلردن بري قارئلردن شهر مزده كي نفوسك مقداريني صوردي و بوني اك دوعرو تخمين ايده جك اولانه مكافات وعد ايندي. براز صوكره بزده آقاده مي تشكيلي موافق اولوب اولماديني ارباب تشكردن استمزاج ايدلدي. شيمدي ده بر افشام غزته سي تورك قادينك كوزلاكي غائب مي اوليور ديه مملكتك معروف آدملرينك مطالعه سني صورتيور.

شبهه سز آنكك، هم اكلنجه لي، هم فائده ليدر. آرزوي تجسسي اويانديرير و تدقيق و تتبعه سوق ايدر. ناصلكه بنده بيله بر مراق ايله صوك آنكته عبدالحق حامد بك ويريكي جوابلري او قودم. فقط بونلري او قدر قابلي و او قدر محترزانه بولدم كه حقيقتده شاعر اعظمك دوشو. نجه لريني اظهار دكل اضمار ايتدكلرينه ذاهب اولدم. هر حالده تورك قادينني دلكير ايتمكدن صاقد قلري بللي ايدى. بلكه بونك ايچون دوشوندكلريني صاقلاييورلر ديدم. لوسيه ن خانمك بياناتي دها سربست، دها آچيق اوده حامد بك كي چركس عرقنك آرتق نسل مزمزه قاريشما ماسيله تورك قادينك اسكي كوزلاكي غائب ايتمه كه باشلاديني

کورد، عرب، بولغار، روم، ارمنی، یهودی و سائر و سائر .. قادیانلرینکده عرقیزی تعدیلده تأثیرلری کورولمه مشمیدر ؟

هر ملتده کوزللك مفهومی مختلف تلقیلره اوغرا-
مشد. بز کوزللكی اندامك، رنكك و چیز کیلرك آهنگ
امتزاجنده دكل اصل رنكلرك و خطوطك شدنده آواریز
یعنی «نوا نس» دن زیاده پارلاقنی توجیح ایدرز، مثلاً کوزلی
توصیف ایچون کیاز دوداقلی، آل یا ناقلی، و سائر
کبی تعیرات قوللانیرز. هله آکلامادینم برشی بزده
شیشمانلغكده کوزللك اوصافدن صایلماسیدر. بو فکر
اوقدر بینمزدیرلشمشدركه «ضعیفلام چیرکینه شدم»
تعیری دائماً تأسف مقامنده زبانزد مزدر.

بزده کوزللكی یالکز پلاستیک یعنی صوری اوله رق
نظر دقته آلیرلر. حالبوکه ذكلك تربیه وادمانك بونك
اوزرنده نه فائده لی تأثیری واردر. اسلاف قادیانلرنده بوجهتی
آرامق عبثدر. اونلری آنجاق بر رسم کبی مطالعه ایتك
ضروریدر.

معلومدرکه اسکیلر، کوزللك صنعنی خارق برکمرله
تصویر ایدرلردی. کویا بوکمری طاشیان ظریف کورونور،
و کولکلی تسخیر ایدرمش. ده ا ووقت، کوزل ایل
ظریفك آیری آیری شیر اولدینی تقدیر ایدلمش. واقعا
ظریف اولان هرشی کوزلدر. فقط هر کوزلك ظریف
اولماسی ایجاب ایتز.

ظرافت اوجنس کوزللكدرکه غیر ثابت در. یعنی
ماده نك اصلندن دكلدر. لکن اوراده حاصل اوله بیلیر
ونصلکه غائب اولور. اصل یعنی ثابت کوزللكدن فرقی ده
بودر. بوندن باشقا ادا دنیلان طور و حرکت کوزللكی
واردر. بوده حادی بر کوزللكدرکه یالکز بالذات ماده یه
طأندر و عارضی در. بو خاصه دن تجرد ایتسه بیله ماده
ینه عینی قالیر. هیچ دقت ایتدیكزمی آز کوزل اولان
ویا هیچده کوزل اولمایان بر قادینك طرز واداسی بك
کوزل اولابایر.

شکل و قیافت کوزللكی ده آیریدر. متناسب اعضا،
لطیف برنك، اینجه بر دری، سربست بر بوی، آهنگلی

بر صدا بونلرك هپسی طبیعتك هدیه سی و بخت و طالعك
بخشایشیدر. تناسب اندامی طبیعت یا پارسه طور و حر کتده
کوزللكی ده روح یابار. او حالده ظرافت، اراده نك
تحت تأثیرنده کی کوزللكك شکلی اولور. شکل کوزللكی
طبیعت، ظرافت ایسه صاحبه شرف و یریر. بری موهه در
دیگری شخصی مزیتدر. ظرافت یالکز حر کتده
کورولور. حتی بعض بدیعون «دنیا نك اك ظریف
شخصنك استراحتده ایکن و قونوشادینی و حرکت ایتده دیکی
مدتجه ظرافتی کوزدن عائب اولور، نصلمکه قارا-
کقلده رنكلر تفریق اولنماز» دیمشلردر. شیمدی مدنیت
ایجابی اوله رق انسان صنعت و تدقیق سایه سنده حرکاتی
ایسته دیکی شکله صوقایه، چهره سنه آرزو ایتدیکی افاده یی
ویرمه مکدر اولیور. لکن اووقت اونده طبیعی برشی
قالما یور. صنعیلک تماماً طبیعتی بلع ایدیور. تقلید و یا
تعلیم ایدیلن بو ظرافت بر قادینك بویا و دوز کون،
و سائر وسائط صنعیه ایله آلدینی کوزللك کییدر. بونك
فرقه واریلنجه در حال قید سزلتی و حتی استکراه کلیر.
قادینك عادی بر طبیعتدن آلتان عناصر ایچون
کندی طبیعتندن بر قسمنی فدا ایتمه سنی تأسفه کورمه مک
قابل دکلدر. فقط نه یامالی، بو کون دوداغنی بویامق،
یوزینی دوز کونله مک عادتاً شعار تربیه و مقتضای تمدن
اولش؛ بونی یامایانلره حیرت و تعجبله باقیلیور.

برده روح کوزللكی واردر. کوزل بروح، کوزللكدن
محروم بر چهره یه بیله مقاوم تسوز بر ظرافت ویریر
وا کثریا طبیعت چرکینلکلرینه غلبه ایدر. کوزل بر
روحدن صادر اولان حرکات تماماً سربست و حلاوتنی
وعینی زمانده جانی اولور؛ کوز صفوتله پارلار و دروننده کی
حسیات سهولته اوقونور. قلبک ایسلکی آغزه او یله بر
ظرافت ویریرکه هیچ بر صنعت اوکا یتشه مز. سس
آهنگداردر و صاف جریانلری قلبه دوقونور. شکل
کوزللكی ذوقی، حیرانیتی و سروری موجب اولور. ظرافت
یالکز تسخیر ایدر. کوزلك پرستارلری واردر، ظریفك
حاشقلری. هر حالده شونی اعتراف ایتلی درکه ظرافت
باخصوص قادیانلرده و کوزللك بالعکس اکثریتله ارککلرده

اندیشه ایتمه‌نه اصلا محل یوقدر . چونکه اسکی شکل کوزللیکنی شمدی روح کوزللیکنه تحویل ایتیش و بونی معرفت و ظرافتله سوسله مشدر .

تورك قادینی بویانماقدن و صنعی تزیینادن کوره‌نك الجاسی ایلهمع التأسف کندینی آلامیوز . اسپوره کلنجه ، اکر ته‌نیس ، بدییی رقصلر ، اسوچه جیمناستیتی کبی ، کوزللیکی ادامیه خادم جنسندن ایسه ، اسپوره وجودك تعضو و تنموی و فضله ثمن پیدا ایتمه‌مه‌سی ایچون حتی ازوملیدر . فقط هر شیده اعتدالدن فضله‌سی مضر اولدینی کبی جسمانی تربیه حدینی تجاوز ایدن اسپورلده تاثیر مضر اولور . کذا یالکز چهره کوزللیکی ، وجود تناسبی اولمايخه ، برایشه یارماز . بونلر بربرینك متممی در .

ایشته تورك قادینك کوزللیکی حقنده دوشوندکرم بوندن عبارت

۱. مع‌عالیشه

کورولور . ظرافت ایچون وجود تناسبنك وسجیه‌نك یاردیمی لازمدر .

بو ایکی نقطه‌ده طبیعت قالدینه ارککدن ده‌ها زیاده مساعد بولنور . قادینك نازك یاییسی هر تأثیری چابوق قاپار و چابوق غیب ایدر . بر قالدین چهره‌سندله ، کوزل بر حسی افاده ایدن شینك ارکک چهره‌سندله اضطراب افاده ایتمه‌سی قابلدر . قالدین ده‌ها رقیقدر . اك اوافق هوس روزکاری ایله کیلیر . روح بو معنیدار چهره‌اوزرندن بوموشاق و سوسلی طالع‌لرله قایار . چهره درحال سکونت بولور و آینه کبی دومدوز اولور .

بتون بو سویله دکلمدن خلاصه اوله‌زق شونی چیقارمق قابلدر که هر ملتک کندینه مخصوص اوصافی حائز کوزلی واردر . بونارک یکدیگرله مقایسه‌سی باشقا بر مسئله‌در و صرف ذوق ایشیدر . کوزل و ظریف آیری آیری شیلردر . بونلری بربرینه قاریشیدر ماملیدر . بوکون تورك قادینك اسکی کوزللیکنی غائب ایتکدن

معری (ابوالعلا) Maaari

بو وادیده ده‌ها اول کلن شعرايه تفوق ایتدی . بوجهتی ایلریده (سقط‌الزند = شراره) نامنده کی دیوانتی تدقیق ایدر ایکن کوسترمکه چالیشه جنز .

(معری) حسن سیرت و اخلاق فاضله‌یه‌بك یوکسک پر نمونه تشکیل ایدر . منور فکری و بارلاق شعرلری ایله خلقت افکارینی تنویر ، عرب لسان و ادب‌باتنك اعتلاسنه خدمت ایتدی . اعمی و یتیم ایکن یورولماز بر سعی ، ییلماز بر غیرت ایله بیوک بر فیلسوف ، امثال‌سز بر ادیب و شاعر اولدی . اعمی اولسه‌یدی بلکه ده‌بیوک خارقلر کوستیر و انسانیت ده‌ها زیاده خدمت ایدردی . (جنکین خان) ک حیاتیی بشریتیه لاقل بش میلیون انسان محویتیه مال اولش ایدی . حال بوکه (معری) انسانی دکل ، حیوانی بیله اینجتمه‌مک طرفداریی اوله‌رق یاشادی و حقیقه اینجتمدی . حیاتی علمه وقف ایتدی و بو

(ابوالعلا) یکریمی یاشنه قدر حیاتی تحصیل ایله کچیردی . زمانك علوم و فنونی ، بالخاصه علوم لسانیه و ادبیه کندیسنه اوقونوردی . اوقونان شیلری بردفعه‌ده ازبر ایدردی . یکریمی یاشندن سوکره کیمسه‌دن درس آلمادیغنی کندیسی سویله یور . اون دوت یاشنده ایکن طالعسنلکنه مشفق باباسنك وفاتی انضمام ایتدی . بو صره‌ده زواللی اعمانك کندیی باباسنك مزاریی اوزرند بر مرثیه اوقودیغنی کورورز . مرثیه حس و تأثرک منتهاسنده اولمق لازم ایکن بونده آجی تأثرات ، آغلادیغی حزن و الم یوقدر . یالکز لفظه صنعت واردر . احتمال که بر جهتدن چو جقلق و تجربه‌سزلک ، دیگر جهتدن لسانده کی قدرتی کوسترمک ایسته‌مسی هوسی بو کوچک فیلولوغک مرثیه‌سنه آغلادیغی حسلر ویرمکه مانع اولدی . حال بوکه (ابوالعلا) ده‌ها سوکره یازدیغی مرثیه‌لر ایله